

NADACE PRO ZÁCHRANU A OBNOVU JIZERSKÝCH HOR

PROJEKT PODPORY BIODIVERZITY LESNÍCH EKOSYSTÉMŮ V JIZERSKÝCH HORÁCH NA LHC FRÝDLANT

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 01 Liberec 3

kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503

email: jizerky@ecn.cz

web: jizerky.ecn.cz

Květen 2011

Základním problémem ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů, ale také snížená ekologická stabilita. Snížení rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem devastace krajiny a přírodních zdrojů našeho území v posledních desetiletích.

Nevhodný způsob hospodaření a znečišťování životního prostředí se odrazil i na stavu našich lesů. Celkově byly lesy a lesní půdy ve střední Evropě postiženy degradačními vlivy v důsledku intenzivního dlouholetého působení emisí a kyselých dešťů. Tyto negativní dopady průmyslových vlivů byly v našich podmínkách umocněny systémem obhospodařování lesů, který byl dlouhodobě zaměřen na jednostrannou podporu dřevoprodukční funkce. Důsledkem jsou dnešní převážně monokulturální lesní porosty s výrazně sníženou odolností proti biotickým i abiotickým vlivům.

ZÁMĚRY A CÍLE PROJEKTU

Lesní porosty

Po dlouhém období pěstování stejnověkových monokulturálních lesních porostů za významného použití holosečného způsobu obhospodařování dochází v posledních letech v rámci České republiky k opětovnému návratu využívání jemnějších způsobů hospodaření v lesích. Vzhledem k významně změněné druhové, věkové i prostorové skladbě lesních porostů je nezbytné nejprve definovat cílový stav lesa a následně s ohledem zejména na stanovištní (typologické) podmínky a funkční zaměření provádět postupnou přestavbu současných lesních porostů, která zahrnuje úpravu jejich druhové skladby i změnu struktury porostu přechodem k odlišnému hospodářskému způsobu.

Podrostní způsob nebo dokonce jednotlivě až skupinovitě výběrný způsob budou mít vzhledem ke své velké variabilitě a plastičnosti v podmínkách Jizerských hor nejširší využití a to zejména v částech lesních porostů, kde výrazně převažují ekologické a environmentální funkce nad funkcí produkční.

Narušená ekologická stabilita lesů Jizerských hor je mimo extrémních imisně ekologických vlivů i důsledkem nevhodné druhové skladby lesních porostů založených v minulosti (smrkové monokultury) a mnohdy i nepřiměřených způsobů hospodaření v nich. Problematika zvýšení odolnostního potenciálu lesů Jizerských hor úzce souvisí s obnovou původní dřevinné skladby a zejména se zvyšováním podílu listnatých dřevin. V dlouhodobém výhledu by se mělo například současné zastoupení buku (cca 10%) více než zdvojnásobit.

Nízké a nerovnoměrné zastoupení listnatých dřevin a jedle si žádá jejich umělé zavádění v této oblasti s výjimkou buku lesního v komplexu Jizerskohorských bučin. Je nezbytné důsledně využívat možnosti řízené přirozené obnovy všude tam, kde jsou pro tento postup a očekávané pozitivní výsledky vhodné předpoklady. K realizaci tohoto záměru a k dosažení tohoto cíle by měl sloužit i tento "Projekt podpory biodiverzity lesních ekosystémů v Jizerských horách na LHC Frýdlant".

Při vhodných postupech lze například dosáhnout nejen přirozené obnovy bukových porostů, ale navíc i využít přirozené obnovy jako základního opatření k záchraně a reprodukci genových zdrojů této dřeviny v oblasti Jizerských hor. Při podrobně naplánovaném postupu obnovy bukových porostů přirozenou cestou lze s úspěchem vnést do lesních porostů i v současné době chybějící původní lesní dřeviny, kterými jsou javor klen, lípa srdčitá, jedle bělokorá nebo jeřáb ptačí.

Z hlediska stanovištních podmínek lze konstatovat, že lesní porosty řešené projektem jsou vzhledem ke konfiguraci terénu a zastoupení jednotlivých souborů lesních typů pro intenzivní lesnické hospodaření velmi náročné, avšak velmi vhodné pro realizaci opatření k zachování a vytváření podmínek přirozených nebo přírodě blízkých lesních společenstev a to jak z hlediska druhového, tak i z pohledu prostorové a věkové struktury lesních porostů.

Vnášení keřů do lesních porostů

Keře nalezneme především v ekosystémech, které nemají charakter lesa. Jedná se především o plochy lesostepního charakteru nebo o skalnaté svahy s mělkou půdou, kde ve vhodných podmínkách dosahují keře i stromovitého vzrůstu. Významně se keřové patro podílí i na biodiverzitě lesních ekosystémů v lesích ochranného charakteru. Keře se však vyskytují i jako dolní etáž v mnoha souborech lesních typů zejména v porostních okrajích lesů.

Význam keřů v lesním společenstvu je nezastupitelný z hlediska poskytování životního prostoru mnoha druhům živočišné říše. Značné množství keřů je zařazeno i do seznamu chráněných dřevin podle Vyhlášky MŽP ČR č.395/1992Sb.

Bohužel je nutné konstatovat, že minulá stejně jako současná praxe hospodářské úpravy lesů s péčí o keřové patro prakticky nepočítala ani tam, kde je přirozenou součástí lesních porostů. Teoreticky lze počítat se záměrnou péčí o vnášení, udržení nebo záchranu lesních keřů jen v lesích ochranných nebo v lesích zvláštního určení, kde je možné pokrýt zvýšené náklady jiným způsobem. To je i cílem projektu „Projekt podpory biodiverzity lesních ekosystémů v Jizerských horách na LHC Frýdlant“, který by měl přispět k záchraně a reprodukci genových zdrojů místních keřů jejich umělou výsadbou pod lesní porost.

Při odvozování zásad pro péči o keře v lesích je třeba vycházet ze dvou charakteristik jejich výskytu. Je to jednak jejich hustota (keře souvislé, husté, roztroušené, velmi roztroušené a ojedinělé) a jejich soudržnost, která značně závisí na stanovištních podmínkách (ojedinělé, v menších či větších skupinách). Při posuzování vhodnosti jejich vnášení pod stromové patro je nutné zvážit i vliv úrovnových a podúrovnových dřevin na jejich růst.

LOKALIZACE PROJEKTU

Zájmové lokality „Projektu podpory biodiverzity lesních ekosystémů v Jizerských horách na LHC Frýdlant“ se nacházejí nebo zasahují do následujících územních systémech ekologické stability:

- Nadregionální biocentrum Jizerskohorské bučiny
- Nadregionální biocentrum Poustka
- Regionální biocentrum Hřebenáč

Některé zájmové lokality náleží také do Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory nebo do lokalit Natura 2000 – ptačí oblasti „Jizerské hory“ nebo evropsky významné lokality „Jizerskohorské bučiny“.

Zaujatá výměra projektu podle katastrálních území

Katastrální území	Zaujatá výměra v projektu (ha)
Arnoltice u Bulovky	14,9643
Bílý Potok pod Smrkem	19,6018
Dětfichovec	4,2129
Dolní Pertoltice	18,0007
Frýdlant	8,2086
Hajniště pod Smrkem	29,6065
Hejnice	36,6284
Horní Řasnice	22,9576
Jindřichovice pod Smrkem	60,6888
Kunratice u Frýdlantu	13,6999
Oldřichov v Hájích	7,8340
Poustka u Frýdlantu	60,5201
Předlánce	25,7505
Raspenava	8,4119
Celkem	331,0860

Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle

Celková plocha na níž bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin včetně keřů a jedle je 331,0860 ha.

Obecné požadavky jakosti (kvality) sadebního materiálu

Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost přeměny porostů náhradních dřevin na porosty cílových dřevin bude jakost (kvalita) použitého sadebního materiálu. Obnova lesních porostů kvalitním sadebním materiálem vždy podmiňuje úspěšnost následujícího vývoje lesního porostu ze stadia sazenic až do fáze zajištěné lesní kultury. Jedině přísným respektováním předepsané jakosti (kvality) zabráníme neúměrným ztrátám při obnově lesních porostů a zajistíme tak předpoklad pro budoucí naplnění všech požadovaných funkcí lesa včetně zajištění odolnosti a stability zakládaných lesních porostů.

PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SADEBNÍHO MATERIÁLU

<i>Sazenice</i>	<i>Počet (ks)</i>	<i>Celkem bez DPH (Kč)</i>	<i>Celkem s DPH (Kč)</i>
Buk lesní	46 120	417 340,-	500 808,-
Borovice lesní	14 000	126 000,-	151 200,-
Jeřáb břek	75	3 000,-	3 600,-
Dub	14 800	118 400,-	142 080,-
Jabloň	90	1 350,-	1 620,-
Jedle bělokorá	8900	107 100,-	128 520,-
Jeřáb ptačí	360	3 600,-	4 320,-
Javor klen	330	3 960,-	4 752,-
Jeřáb muk	75	3 000,-	3 600,-
Smrk ztepilý	1100	10 800,-	12 960,-
Tis červený	50	2 000,-	2 400,-
<i>Celkem sazenice</i>	85900	796550,-	955 860,-

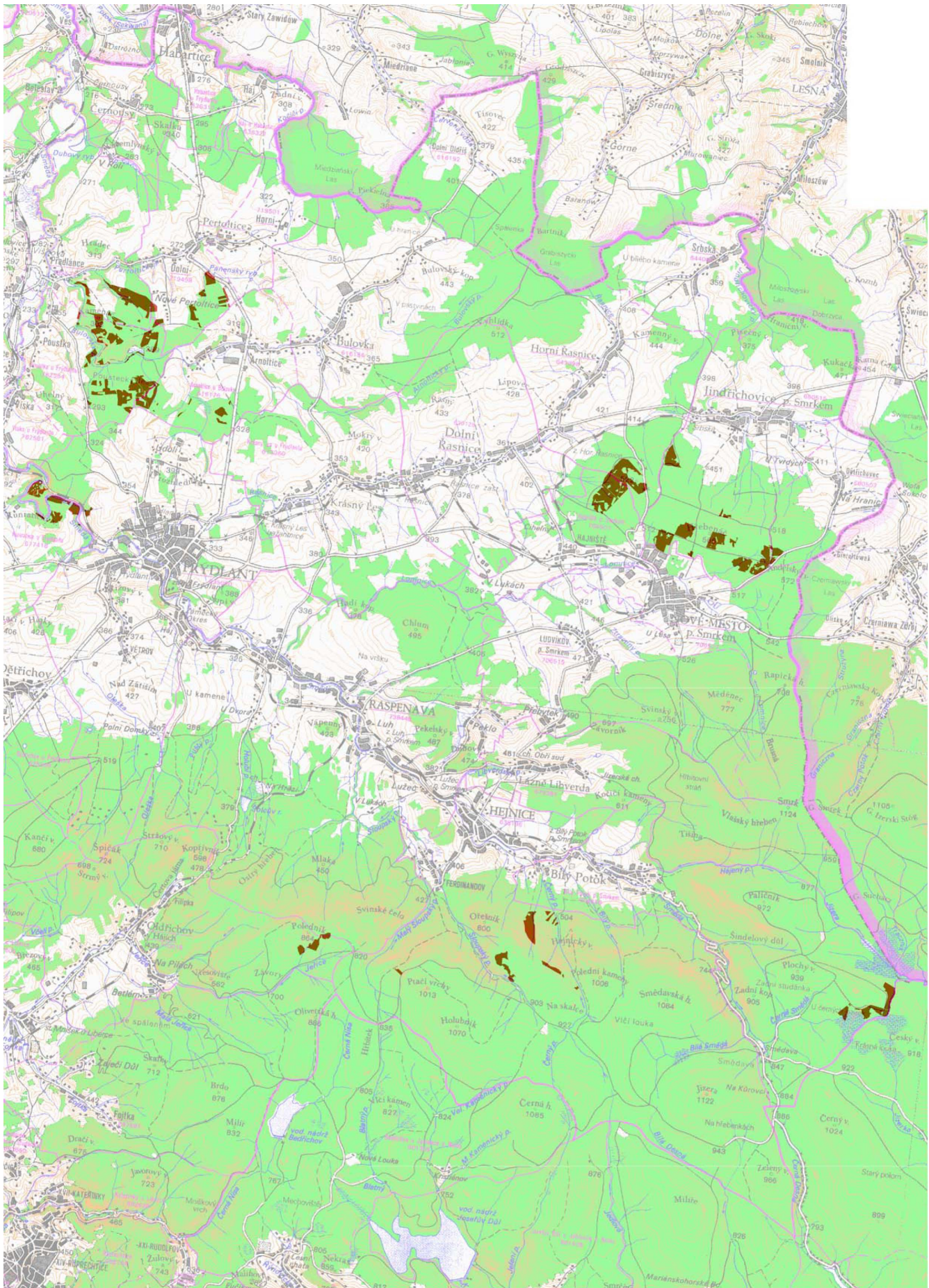
<i>Keře</i>	<i>Počet (ks)</i>	<i>Celkem bez DPH (Kč)</i>	<i>Celkem s DPH (Kč)</i>
Brslen	125	2 500,-	3 000,-
Dřín	110	4 400,-	5 280,-
Hloh	115	2 300,-	2 760,-
Kalina	75	1 500,-	1 800,-
Růže	130	2 600,-	3 120,-
Trnka	290	5 800,-	6 960,-
<i>Celkem keře</i>	845	19 100,-	22 920,-

<i>Odrostky</i>	<i>Počet (ks)</i>	<i>Celkem bez DPH (Kč)</i>	<i>Celkem s DPH (Kč)</i>
Dub	295	11 800,-	14 160,-
Hrušeň	135	9 450,-	11 340,-
Jabloň	120	8 400,-	10 080,-
<i>Celkem odrostky</i>	550	29 650,-	35 580,-

SOUHRNNÝ ROZPOČET

<i>Položka</i>	<i>Cena (Kč)</i>
Náklady na projektovaná opatření (činnosti+sadební materiál)	3 227 907,-
Náklady na zhotovení projektové dokumentace	88 000,-
Náklady na propagační materiál	20 000,-
Technický dozor (do 3% nákladů na projektovaná opatření)	96 837,-
Administrativní náklady (do 5% nákladů na projektovaná opatření)	161 395,-
Rozpočtová rezerva (do 5% nákladů na projektovaná opatření)	161 395,-
<i>Celkové náklady bez DPH</i>	<i>3 755 534,-</i>
DPH (20%)	751 107,-
<i>Celkové náklady včetně DPH</i>	<i>4 506 641,-</i>

Orientační mapa

TopoL 8.12.2010